

Quick-scan-onderzoek flora en fauna ten behoeve van
bestemmingsplanwijziging perceel aan de
Bosscheweg 57 te Berkel-Enschot

Opdrachtgever : Lemmens Beheer BV
Rapporteurs : W. de Haan en M. de Haan-Zaalberg
Datum : juli 2014
Rapportnr. : 14.07.1

Lobenspolder 7
4617 MP Bergen op Zoom
0164-243680
www.brabantsewal.eu

Inhoud

	blz
1. Inleiding	
1.1. Aanleiding en doel van het onderzoek	3
1.2. Beoordelingskader	3
1.3. Werkwijze	5
2. Gebiedsbeschrijving	
2.1. Ligging van het onderzochte terrein	6
2.2. Uit te voeren werkzaamheden en te verwachten effecten	6
3. Onderzoekresultaten	
3.1. Veldonderzoek	7
3.2. Natuurloket	8
3.3. Analyse op basis tabel Natuurloket en overige beschikbare gegevens	9
4. Te verwachten effecten en mogelijkheden om deze te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren	
4.1. In beschouwing te nemen effecten	11
4.2. Te verwachten effecten op de verschillende soortgroepen	11
4.3. Mogelijke effecten op gebieden met natuurwaarden in de omgeving	12
4.4. Mogelijkheden om de effecten te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren	12
5. Toets aan de Flora- en faunawet en de Vogel- en Habitatrichtlijn	
5.1. Soortbescherming	13
5.2. Gebiedsgericht natuurbeleid	13
6. Conclusies en aanbevelingen	14

Bijlagen

Bijlage 1	De algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet	16
Bijlage 2	Geraadpleegde bronnen	17

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel van het onderzoek

Lemmens Beheer BV heeft het voornemen om bij het gemeentebestuur van Tilburg een omgevingsvergunningaanvraag in te dienen voor de transformatie van het kantoorgebouw aan de Bosscheweg 57 te Berkel-Enschot in een centraal gebouw met een gemengde functie en twee nieuw te bouwen vleugels met in totaal 57 woningen. De bestaande aanbouwen van het monumentale pand worden daarvoor gesloopt.

Alvorens een omgevingsvergunning voor de plannen kan worden afgegeven is wijziging van de vigerende kantoorbestemming van het pand nodig.

Onderdeel van de bestemmingsplanprocedure is het aantonen van de uitvoerbaarheid. Onderzoek naar de natuurwaarden van het terrein maakt hier onderdeel van uit.

Doel van dit onderzoek is om door middel van een quick-scan vast te stellen of er op het perceel beschermde dier- en/of plantensoorten voorkomen, dan wel te verwachten zijn. Daarnaast zal worden vastgesteld of de uit te voeren werkzaamheden negatieve effecten op die soorten tot gevolg kunnen hebben. Vervolgens worden voorstellen gedaan hoe die effecten zo mogelijk te mitigeren zijn en worden voorstellen gedaan voor eventueel noodzakelijke ontheffingsprocedures.

Daarnaast wordt er gekeken in hoeverre de gewenste ontwikkelingen passen binnen het ruimtelijk natuurbeleid.

1.2. Beoordelingskader

Natuurbescherming in Nederland kent een ruimtelijke en een soortgerichte invalshoek. Gebiedsgerichte natuurbescherming is geregeld in zowel de Wet Ruimtelijke Ordening als in de Natuurbeschermingswet via het bestemmingsplan, respectievelijk de aanwijzing als Staats- of Beschermd natuurmonument en/of als Natura 2000-gebied. Daarnaast kan de Boswet van toepassing zijn. Het soortgerichte natuurbeleid is geregeld in de Flora- en faunawet.

Gebiedsgericht (ruimtelijk) natuurbeleid

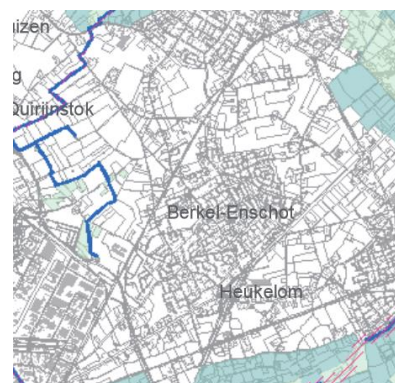
Berkel-Enschot ligt geheel buiten de door de provincie Noord-Brabant vastgestelde ecologisch Hoofdstructuur.

In de structuurvisie Tilburg 2040 ligt de Bosscheweg binnen de kern Berkel-Enschot;

Het zuidoostelijk aangrenzend gebied heeft een aanduiding Agrarisch. Er liggen geen verbindingen met de groenstructuren van Tilburg.

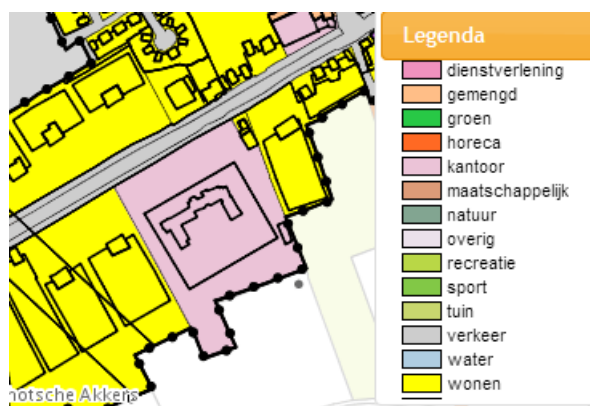

Uitsnede kaart structuurvisie Tilburg 2040

Uitsnede begrenzing provinciale Ecologische hoofdstructuur

In het bestemmingsplan 'Enschot 2008' van de gemeente Tilburg heeft het perceel de bestemming 'Kantoren'. Het aangrenzende gebied heeft in het bestemmingsplan 'Buitengebied de Voorste Stroom' de bestemming 'Agrarisch' met een dubbelbestemming 'Archeologische waarden'.

Soortgericht natuurbesluit

In heel Nederland, dus ook in het te onderzoeken gebied, zijn soorten beschermd op grond van de Flora- en faunawet en op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn. In hoofdstuk III van de wet zijn de algemene verbodsbepalingen opgenomen. Zie hiervoor bijlage 1.

Daarnaast geldt er een algemene bescherming voor alle soorten; de zogenaamde algemene zorgplicht. Deze zorgplicht is geregeld in artikel 2 van de Flora en faunawet en luidt als volgt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Dit houdt in dat redelijkerwijs alle maatregelen moeten worden genomen om onnodige verstoring en/of doden en verwonden van dieren c.q. vernietiging van (de vestigingsplaats van) planten te voorkomen. Naast deze algemene zorgplicht geniet een aantal soorten een meer specifieke bescherming waarbij het beschermingsniveau afhangt van de mate waarin soorten kwetsbaar of bedreigd zijn.

Op 23 februari 2005 is het *'Besluit houdende wijzigingen van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'* (veelal kortweg aangeduid als AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) van kracht geworden. Bij deze AMvB wordt er onderscheid gemaakt in een drietal beschermingsniveaus. De beschermde soorten zijn daarvoor ingedeeld in tabellen 1, 2 en 3.

Voor soorten van **tabel 1** geldt een *algehele vrijstellingsregeling*; in deze tabel zijn de meer algemeen voorkomende soorten opgenomen; ten aanzien van deze soorten geldt wel de algemene zorgplicht als bedoeld in art. 2 van de wet.

Voor soorten van **tabel 2** geldt voor *'bestendig beheer en onderhoud'* en *'bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting'* een vrijstellingsregeling indien gebruik gemaakt wordt van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Zonder gedragscode is bij het overtreden van verboden uit de Flora- en faunawet voor dit beschermingsniveau een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig. De door de minister goedgekeurde gedragscodes mogen ook door anderen dan de indiener van die gedragscode worden toegepast.

Voor soorten van **tabel 3** geldt in principe het vereiste van een ontheffing. Een ontheffing is, indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, niet noodzakelijk voor *'bestendig beheer en onderhoud'* en *'bestendig gebruik'*. In de landbouw en bosbouw geldt deze vrijstelling niet voor artikel 10 van de wet (het opzettelijk verontrusten van beschermde diersoorten).

In tabel 3 zijn onder meer de soorten die bescherming genieten op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn opgenomen. Indien er significante effecten optreden op soorten die in het gebied voorkomen

en die op grond van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn beschermd zijn is een passende beoordeling als bedoeld in art 6 van de Habitatrichtlijn aan de orde. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een in of bij de wet genoemd belang, dat alternatieven ontbreken en dat geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Naast de status als beschermde soort op grond van de Flora- en faunawet kunnen soorten ook op een zogenaamde rode lijst staan omdat ze (zeer) zeldzaam en/of (ernstig) bedreigd zijn. Uit het oogpunt van zorgvuldig en duurzaam beheer is het gewenst ook die soorten waar mogelijk te ontzien en hiervoor mitigerende maatregelen te treffen. In het advies zal daar, indien hiertoe aanleiding bestaat, op worden ingegaan.

1.3. Werkwijze

Er is sprake van een quick-scan onderzoek. Dit is naar zijn aard niet volledig en geeft vooral inzicht in de ecologische waarden en potenties van de onderzoekslokatie, en niet alleen in het voorkomen van beschermde soorten. Het veldonderzoek heeft zich mede gericht op het mogelijk gebruik van de te slopen opstallen door vleermuizen of vogels.

Voor het inzicht in de overige natuurwaarden is mede gebruik gemaakt van de verspreidingsgegevens van het Natuurloket, verspreidingsatlassen en openbare gegevens van de soortenorganisaties.

Op basis van de beschikbare gegevens is nagegaan welke soorten er, gelet op de terreineigenschappen en de geschiktheid van het terrein voor soorten verwacht kunnen worden. Omdat sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel zijn, geven deze niet altijd uitsluitel over het aantal soorten in het betreffende gebied, maar vooral een indicatie over het voorkomen van soorten.

2. Gebiedsbeschrijving en te verwachten effecten

2.1. Ligging van het onderzochte terrein

De beoogde bouwlocatie ligt in een bebouwingslint langs de Bosscheweg en had van oorsprong een woonbestemming. Het ruime erf rond de aanwezige bebouwing is voor een deel ingericht als parkeerterrein en overigens aangelegd als tuin c.q. park met enkele inmiddels fors uitgegroeide bomen. De aan weerszijden van het perceel aangrenzende bebouwing heeft ook een woonbestemming. Het zuidelijk aangrenzende agrarisch gebied is in beheer als boomkwekerij.

2.2. Uit te voeren werkzaamheden en te verwachten effecten

Het is de bedoeling om de later aan weerszijden aangebouwde vleugels te slopen en de villa zijn oorspronkelijke karakter terug te geven. Ter plaatse van de vleugels komt een tweetal (grotere) woongebouwen terug. De inrichting van de tuin blijft grotendeels ongewijzigd. De parkeervoorzieningen worden voor een deel verplaatst en uitgebreide. Ten behoeve van de nieuwbouw zal het nodige grondverzet plaats vinden en zal er één solitaire boom worden gekapt..

Tijdens de bouwwerkzaamheden zal een deel van de tuin tijdelijk als werkterrein worden ingericht.

3. Onderzoekresultaten

3.1. Veldonderzoek

Het terrein is op 22 juli 2014 bij zonnig weer en een temperatuur van circa 25° C zowel in de middag als rond schemering (in verband met de vleermuizen) bezocht. Op basis van deze twee bezoeken worden de volgende conclusies getrokken. In de opsommingen zijn de vetgedrukte namen wettelijk beschermd, cursieve namen staan op de rode lijst en de nadere aanduiding betekent dat soorten niet nader op ondersoort zijn gedetermineerd.

Vaatplanten:	Aan de oostzijde van de bestaande bebouwing liggen enkele met buxushagen omzoomde perken die bij de verbouwing zullen verdwijnen. In de perken staan diverse bomen, struiken en perkplanten, en door het matige onderhoud ook diverse ruigtekruiden en zaailingen. De volgende soorten zijn aangetroffen:
Bomen:	Japanse esdoorn, Japanse kers, diverse coniferen, Wilg (sp)
Struiken:	Minisering, diverse coniferen, Vlinderstruik
Zaailingen:	Linde, Wilde lijsterbes, Ruwe berk, Es, Taxus, Zomereik, Gewone esdoorn, Hulst, rode Beuk,
Inheemse: planten	Paardenbloem, Jacobskruiskruid, Speerdistel, Kantige basterdwederik, Gewone melkdistel, Ruw beemdgras, Eikvaren, Wijfjesvaren, Mannetjesvaren, Akkerdistel, Rood zwenkgras, Haagwinde, Gewone braam, Brede stekelvaren, Vingerhoedskruid, Kweek, Schapenzuring, Klein streepzaad, Akkerwinde, Straatgras, Perzikkruid, Glad vingergras, Kluwenhoornbloem, Akkermelkdistel, Klein kruiskruid, Uitstaande vetmuur, Herderstasje, Kleine brandnetel, Grote brandnetel, Vogelmuur, Gekroesde melkdistel, Canadese fijnstraal, Gewone hennepnetel, Kamille (sp), Melganzevoet, Ridderzuring, Akker-vergeet-mij-nietje, Gehoornde klaverzuring, Beklierde nachtschade, moerasdroogbloem
Perkgoed:	Vrouwenmantel (sp), Lavendel (sp), Kleine maagdenpalm, Klokje (sp), Vlambloem, Pachysandra terminalis

Een groot deel van het terrein bestaat uit intensief beheerd gazon met onder meer Engels raaigras en relatief veel Gewone brunel. Op het gazon staan in groepjes, als laanbeplanting of solitair meerdere fors uitgegroeide bomen (lindes en rode Beuk); een daarvan, een Hollandse linde, zal worden gekapt.

Ook aan de westzijde bevindt zich een (enigszins verwilderd) te verwijderen plantvak met vooral Deutzia (sp) en inheemse plantensoorten als Grote brandnetel, Straatgras, Kleine ooievaarsbek, Harig vingergras, Zwarte nachtschade, Kleine varkenskerf, Kantige basterdwederik, Rood guichelheil, Grote weegbree, Speerdistel, Akkerdistel, Wilgenroosje, Uitstaande vetmuur, Paardenbloem, Klimop, Kleine veldkers, Gekroesde melkdistel, Jacobs kruiskruid, Harig wilgenroosje, Wijfjesvaren, Akkervergeet-mij-nietje, Mannetjesvaren, Vogelmuur, Duinriet en Reukgras. Daarnaast ook zaailingen van Es, Hulst, rode Beuk, Walnoot en Linde (sp),

Zoogdieren:	Op enkele plaatsen zijn konijnenkeutels aangetroffen en bij het avondbezoek ook de dieren zelf. Enkele ronde gaten in het gazon bleken niet verbonden met ondergrondse gangen en zijn waarschijnlijk het gevolg van graafwerk van konijnen. In de perken zijn verder geen holen van kleine grondgebonden zoogdieren aangetroffen. De te slopen bebouwing is gecontroleerd op mogelijke openingen waardoor vleermuizen naar binnen zouden kunnen vliegen; die zijn niet aangetroffen. Op de muren en de grond direct aangrenzend aan het gebouw zijn ook geen mestsporen te zien. Er kan van uitgegaan worden dat de bebouwing niet
-------------	---

toegankelijk is voor vleermuizen. De te kappen Hollandse linde is vanaf de grond gecontroleerd op mogelijke gaten die toegankelijk zijn voor vleermuizen of mestsporen, maar die waren niet aanwezig c.q. waarneembaar. 's Avonds is de omgeving van de Hollandse linde met de batdetector gecontroleerd op het voorkomen van vleermuizen. De weersomstandigheden voor de vleermuizen waren ideaal. Toch zijn maar enkele dieren waargenomen; een Gewone dwergvleermuis en een Laatvlieger. Beide soorten zijn overwegend gebouwbewonend. Er is niet waargenomen dat de vleermuizen de boom als vertrekplaats hadden.

- Vogels:** Vliegend over het terrein zijn **Vink, Houtduif, Merel, Koolmees** en **Zwarte Kraai** waargenomen en hoog overvliegend een **Buizerd**. In de te kappen bomen zijn (voor zover door het gebladerte te zien) geen nesten van broedende vogels gezien.
- Amfibieën en Reptielen** Er zijn geen exemplaren of sporen van amfibieën of reptielen aangetroffen. Omdat op het erf geen oppervlaktewater aanwezig is kunnen amfibieën zich hier niet voortplanten.
- Vissen:** Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater kan deze soortgroep hier niet voorkomen.
- Vlinders en Libellen:** Tijdens het veldwerk zijn Kleine vos en Kleine vuurvlieder waargenomen.
- Overige ongewervelden:** In de buxushagen zijn diverse exemplaren van de Trechterspin (sp) waargenomen.

3.2. Natuurloket

Het Natuurloket geeft per kilometerhok aan hoeveel soorten van de onderscheiden soortgroepen tijdens uitgevoerde inventarisaties zijn aangetroffen. Tevens wordt per soortgroep de aantallen in de onderscheiden beschermingscategorie aangegeven, en of er soorten op de rode lijst (RL) staan en of er ook soorten zijn die op grond van de Vogelrichtlijn (VR) of Habitatrichtlijn (HR) beschermd zijn. Het onderzochte gebied is gelegen in kilometerhok 137-398. Binnen dit kilometerhok bevinden zich naast de kern Berkel-Enschot agrarisch gebied en wegen met bermen.

Het Natuurloket laat zien dat dit kilometerhok voor veel soorten niet of slecht tot matig is onderzocht. Voor vaatplanten, vogels en dagvlinders is het kilometerhok goed onderzocht.

De verkorte rapportage van het Natuurloket ziet er als volgt uit:

137 - 398	vaatplanten	mossen	korstmossen	paddenstoelen	zoogdieren
Rode-Lijstsoorten	1				1
Ffwet soorten tabel 1	2				7
Ffwet soorten tabel 2+3					3
Ffwet vogels					
Hrl soorten bijlage II					
Hrl soorten bijlage IV					2
Aantal soorten	116				11
Detailering 0-0.25/0.251-1/ groter 1km2	0%/97%/3%				55%/0%/45%
Volledigheid onderzoek	goed	niet	niet	niet	onbepaald
Onderzoeksperiode	1994-2014	2004-2014	2004-2014	2004-2014	2004-2014

137 - 398	vogels	amfibieën	reptielen	vissen	dagvlinders
Rode-Lijstsoorten	9				
Ffwet soorten tabel 1		4			
Ffwet soorten tabel 2+3					
Ffwet vogels	52				
Hrl soorten bijlage II					
Hrl soorten bijlage IV					
Aantal soorten	54	4		1	9
Detailering 0-0.25/0.251-1/ groter 1km2	33%/0%/67%	25%/0%/75%		0%/0%/100%	
Volledigheid onderzoek	goed/slecht *	slecht	niet	slecht	goed
Onderzoeksperiode	2004-2014	2004-2014	2004-2014	2004-2014	2004-2014

137 - 398	macronachtvlinders	micronachtvlinders	libellen	sprinkhanen en krekels	overige ongewervelden
Rode-Lijstsoorten					
Ffwet soorten tabel 1					
Ffwet soorten tabel 2+3					
Ffwet vogels					
Hrl soorten bijlage II					
Hrl soorten bijlage IV					
Aantal soorten	1			2	1
Detailering 0-0.25/0.251-1/ groter 1km2					
Volledigheid onderzoek	onbepaald	niet	niet	onbepaald	onbepaald
Onderzoeksperiode	2004-2014	2004-2014	2004-2014	2004-2014	2004-2014

3.3. Analyse op basis tabel Natuurloket en overige beschikbare gegevens

Vaatplanten

Alle tijdens het veldbezoek aangetroffen vaatplanten betreffen algemeen voorkomende soorten of tuinplanten. Volgens het Natuurloket is het kilometerhok goed onderzocht, en zijn 2 beschermde soorten van tabel 1 en 1 rode lijst-soort bekend. Op basis van de beschikbare informatie is niet te achterhalen om welke soorten het gaat en waar deze binnen het kilometerhok voorkomen. Gelet op de actuele situatie en het huidige beheer is niet te verwachten dat er beschermde soorten of soorten van de rode lijst op het terrein voorkomen. Niet aannemelijk is dat het aangetroffen Klokje (sp) bij het Natuurloket bekend is. FLORON neemt bij inventarisaties aangetroffen aangeplante exemplaren niet als zodanig mee.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn er alleen (sporen van) het Konijn en de twee vleermuissoorten aangetroffen.. Bij het Natuurloket zijn een zoogdiersoort van de rode lijst, zeven zoogdiersoorten van tabel 1, drie soorten van tabel 2/3, en twee soorten van bijlage 4 van de Habitatrichtlijn bekend. Bij de Habitatrichtlijnsoorten gaat het waarschijnlijk om de aangetroffen Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger, en bij de bijlage 2/3-soorten om die twee vleermuissoorten en de Eekhoorn of Steenmarter. Gelet op de verspreidingsgegevens van de Zoogdierverseniging is het meest waarschijnlijk dat het om de eekhoorn gaat. De Steenmarter is wel in de kern Tilburg, maar niet in Berkel-Enschot bekend. Op grond van de verspreidingsgegevens uit de "Atlas van de Nederlandse zoogdieren" zijn in dit uurhok (5x5 km) de volgende zoogdiersoorten van tabel 1 te verwachten: **Egel, Huisspitsmuis, Mol, Hermelijn, Bunzing, Rosse woelmuis, Ondergrondse woelmuis, Haas, Konijn,**

Dwergmuis, en Ree. Van deze soorten is alleen het Konijn aangetroffen. Te verwachten is dat ook een aantal (andere) kleine grondgebonden zoogdiersoorten gebruik maken van het terrein.

Vogels

Volgens het Natuurloket komen er 52 beschermde vogelsoorten voor binnen dit kilometerhok, waarvan er 9 op de rode lijst staan. Naar verwachting komen er dan ook veel meer soorten voor dan de paar die tijdens het quick-scan-onderzoek zijn waargenomen. Op basis van de beschikbare informatie is niet aan te geven om welke soorten het gaat.

Van de soorten die bij het veldbezoek zijn gehoord of gezien staat er geen enkele op de rode lijst. Rodelijst-soorten die gelet op het aanwezige biotoop zouden kunnen voorkomen zijn Groene specht, Huismus, Kneu, en Ringmus.

Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens het Natuurloket is dit kilometerhok slecht of niet onderzocht op deze soorten en zijn er vier soorten amfibieën van tabel 1, en een (niet beschermde) vissoort bekend.

Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten waargenomen. Het terrein bevat geen oppervlaktewater, en daarmee geen voortplantingsplaats voor amfibieën of leefgebied voor vissen. Foerageer- en overwinteringsmogelijkheden voor soorten als gewone pad of bruine kikker zijn er wel.

Volgens de werkatlas amfibieën en reptielen in Noords-Brabant van RAVON komen in dit kilometerhok Gewone pad, Bastaardkikker, Bruine kikker en Kleine watersalamander.

Niet uit te sluiten is dat Bruine kikker en/of Gewone pad aan de randen van het terrein onder hagen etc. een overwinteringsplaats kunnen vinden. Op het intensief onderhouden gedeelte van de tuin zijn ze niet te verwachten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Het kilometerhok is volgens het Natuurloket goed onderzocht op dagvlinders. Er zijn 9 soorten bekend, waarvan geen enkele beschermd is of op de rode lijst staat. Overige ongewervelde soorten zijn maar beperkt bekend, waar onder geen enkele beschermde soort voorkomt. Op basis van de beschikbare gegevens is niet na te gaan om welke soorten het gaat.

4. Te verwachten effecten en mogelijkheden om deze te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren

4.1. In beschouwing te nemen activiteiten

Bij de effectbepaling op soorten is uitgegaan van het slopen van de zijvleugels van het monumentale pand, grondwerkzaamheden ten behoeve van de aanleg van funderingen en het leggen van kabels en leidingen, de kap van een grote Hollandse linde en diverse beplantingen rond de bestaande bebouwing, het inrichten van een tijdelijk werkterrein alsmede nieuwbouw en het opnieuw inrichten van delen van het gebied met bestrating en tuinaanleg.

4.2. Te verwachten effecten op de verschillende soortgroepen

Effecten op vaatplanten

Bij het slopen en bouwrijp maken van het terrein zal de aanwezige bestaande vegetatie ter plaatse verdwijnen. De enige beschermde soort is een (niet nader gedetermineerde) vrijwel zeker gekweekte variant van het Klokje. Deze aangeplante exemplaren staan niet op hun natuurlijke groeiplaats en de gunstige staat van instandhouding van de soort wordt daarom niet beïnvloed als deze bij de ontwikkeling van dit gebied verdwijnen.

Met het kappen van de Hollandse linde verdwijnt er leefgebied voor diverse micro- en macrofauna.. Omdat er nog veel bomen van dezelfde omvang gehandhaafd blijven is dat naar verwachting niet van invloed op de staat van instandhouding van die soorten. Na realisatie van het bouwplan en de inrichting van het terrein komen er weer diverse vaatplanten terug. Ook dan zal het naar verwachting voor een deel om gekweekte varianten gaan.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, de terreineigenschappen en het gevoerde beheer binnen de Lange Akker wordt de kans dat er in het onderzochte gebied zwaardere beschermde planten van tabel 2 of 3 voorkomen en dat er bij werkzaamheden verboden uit de wet worden overtreden zeer laag ingeschat.

Effecten op vogels

In de huidige situatie hebben vogels op het terrein een leefgebied met diverse mogelijkheden om te broeden en foerageren. Bij kap van bomen gaat een deel van het leefgebied verloren. Als dit in het broedseizoen gebeurt worden er ook (nesten van) vogels verstoord en kunnen dieren gewond raken of gedood worden. Het kappen van de boom betekent ook dat de foeragemogelijkheden afnemen; de linde is een boom die veel nectar produceert en daarmee zowel overdag als 's nachts veel insecten aantrekt. Naar verwachting blijft er voldoende leefgebied over om de staat van instandhouding van de voorkomende soorten te handhaven.

Effecten op zoogdieren

De locatie waar wordt gesloopt en gebouwd is bebouwd of wordt beheerd als gazon of plantvak. De geschiktheid als rust- en/of voortplantingsplaats voor muizen en andere kleine grondgebonden zoogdieren is beperkt. Die dieren zullen eerder kiezen voor lokaal aanwezige strooisellagen of verloren of rommelige hoekjes aan de randen van het terrein. De sloop, het bouwrijp maken en de bouw en herinrichting van het terrein kan wellicht tot enige verstoring leiden, maar niet te verwachten is dat het voortbestaan van deze diersoorten hiermee in het geding is.

Voor zover kon worden waargenomen vormt de te kappen Hollandse linde geen rust-, slaap of voortplantingsplaats van vleermuizen. Omdat lijnvormige beplantingselementen op het terrein gehandhaafd blijven is er geen effect te verwachten op het trekgedrag van vleermuizen. De afname van foeragemogelijkheden die voor vogels is geconstateerd gaat ook op voor de vleermuizen. Omdat er een flink aantal oude bomen blijft gehandhaafd zal dit naar verwachting niet van invloed zijn op het voorkomen van de vleermuizen in dit gebied.

Effecten op amfibieën

Geconcludeerd is dat het terrein geen voortplantingsbiotoop is voor amfibieën en dat er wellicht enkele exemplaren op het terrein kunnen foerageren of overwinteren. Net als bij de kleine grondgebonden zoogdieren zijn overwinterende amfibieën afhankelijk van dikke strooisellagen en rommelhoekjes. Die zijn maar beperkt aanwezig op het terrein, en verdwijnen voor een deel bij het opruimen van de plantvakken.

Effecten op vlinders, libellen en overige ongewervelden.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden gebruiken in de huidige situatie bomen, struiken en kruiden om eieren af te zetten, zich te verpoppen of te foerageren. Door het verwijderen van de perkjes met begroeiing en de Hollandse linde zullen die mogelijkheden afnemen. Het voortbestaan van deze soorten is daarmee naar verwachting niet in het geding.

4.3. Mogelijke effecten op gebieden met natuurwaarden in de omgeving.

In paragraaf 1.2. is geconstateerd dat er in de directe omgeving van de onderzochte locatie geen onderdelen van de provinciale of lokale groenstructuren voorkomen. Het dichtst bijzijnde gebied met beschermde natuurwaarden is de omgeving van de Voorste Stroom op meer dan een kilometer afstand. Niet te verwachten is dat het slopen, de nieuwbouw en de herinrichting van het terrein enige invloed op dit natuurgebied zal hebben.

4.4. Mogelijkheden om de effecten te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren

De Flora- en faunawet heeft tot doel de duurzame instandhouding van planten- en diersoorten in Nederland te waarborgen. Hiervoor zijn in de wet een aantal verboden en een algemene zorgplicht opgenomen. Met het op een zorgvuldige wijze uitvoeren van werkzaamheden kunnen veel negatieve effecten op soorten worden beperkt of zelfs geheel worden voorkomen.

Zoals aangegeven in paragraaf 1.2 geeft de Flora- en faunawet de mogelijkheid om gedragscodes op te stellen en door de minister te laten goedkeuren. In de gedragscodes worden afspraken vastgelegd die tot doel hebben om negatieve effecten op de flora en fauna zo veel als mogelijk te beperken.

In deze situatie ligt toepassing van de gedragscode Flora- en faunawet voor de Bouw- en ontwikkelingssector van Bouwend Nederland en Neprom voor de hand. Deze gedragscode (te vinden op onder meer

http://www.ondernemersplein.nl/regel/gedragscode-flora-faunawet/?gclid=CJiZvs3_278CFVIPtAodvHEAgw

In de gedragscode zijn voorbeelden gegeven voor de invulling van de algemene zorgplicht. Zo zal onder meer aan tijdens de werkzaamheden onverhoopt aangetroffen dieren de gelegenheid moeten worden geboden om weg te vluchten.

Met betrekking tot vogels is opgenomen dat de werkzaamheden plaats moeten vinden buiten (de piek van) het broedseizoen, d.w.z. na 15 juni en vóór 15 maart, tenzij uit voorafgaand onderzoek is gebleken dat op of nabij het terrein geen broedende vogels (meer) aanwezig zijn. Bij werkzaamheden in de periode tussen 15 juni en 15 augustus dient altijd eerst onderzocht te worden of zich op of nabij het terrein nog broedende vogels bevinden. Als dat het geval is zullen de werkzaamheden moeten worden opgeschort..

Alhoewel het onwaarschijnlijk is dat de te kappen Hollandse linde een verblijfplaats biedt aan vleermuizen kan er zekerheidshalve voor worden gekozen het kappen toch ook buiten de kraam- en voortplantingsperiode (15 maart tot 15 september) van vleermuizen uit te voeren.

Verder verdient het aanbeveling bij de nieuwe inrichting enige ruimte te laten voor ruigtebegroeiingen en/of bloemrijke graslanden als potentieel leefgebied voor kleine grondgebonden zoogdieren en ongewervelde dieren.

5. Toets aan de Flora- en faunawet en gebiedsgericht natuurbeleid

5.1. Soortbescherming

In het onderzoeksgebied zijn enkele op grond van de Flora- en faunawet beschermde soorten aangetroffen (Konijn, diverse vogels, Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger). De aangeplante exemplaren van het Klokje (sp) worden niet als zodanig beschouwd.

Verder is het gebied in potentie, maar voor een deel zeker ook actueel leefgebied voor meerdere kleine grondgebonden zoogdieren en ongewervelden als vlinders en spinnen.

Mogelijk voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten staan op tabel 1 van de AMvB artikel 75 Flora- en faunawet. Hiervoor is een algemene vrijstellingsregeling van toepassing. De voorgestelde maatregel om voor deze soorten, maar ook voor al dan niet wettelijk beschermde macrofauna nieuw leefgebied te creëren is wenselijk met het oog op de algemene zorgplicht op grond van artikel 2 van de wet. Het gaat dan om het inrichten van delen van het terrein als ruigtebegroeiing en/of bloemrijke grasland. Ook de waargenomen konijnen kunnen daarvan profiteren.

De aangetroffen vleermuizen (gewone dwergvleermuis en Laatvlieger) zijn zowel op grond van de Flora- en faunawet, als de Habitatrichtlijn beschermd in de zwaarste categorie (tabel 3). De aangetroffen soorten zijn in principe niet boom-bewonend en tijdens de inventarisatie zijn er in de te kappen Hollandse linde geen verblijfplaatsen of uitvliegende dieren geconstateerd. Er wordt daarom vanuit gegaan dat de dieren alleen boven het gebied foerageren en/of de lijnvormige boomstructuren als trekroute gebruiken. Die functies worden niet of beperkt aangetast, en er kan van uitgegaan worden dat de kap van de Hollandse linde niet van invloed is op de staat van instandhouding van die soorten.

Zekerheidshalve verdient het aanbeveling de kap van de boom uit te stellen tot na 15 september, als de kraam- en voortplantingsperiode van vleermuizen is afgelopen.

Vogels genieten een bescherming overeenkomstig de soorten van tabel 3. Het voorkomen van vogelnesten in de broedperiode is zeer waarschijnlijk. Door de kap van de Hollandse linde buiten de broedtijd uit te voeren wordt voorkomen dat mogelijk verboden uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Gebruik makend van de gedragscode van Bouwend Nederland en Neprom kan 15 maart tot 15 augustus als broedperiode worden aangehouden, waarbij na 15 juni na het nemen van extra voorzorgsmaatregelen (controle door deskundige) met de activiteiten mag worden begonnen.

De vogels vallen tevens onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Deze richtlijn is geïmplementeerd in de Flora- en faunawet, zodat door te voldoen aan de voorwaarden van de Flora- en faunawet tevens overeenkomstig de vereisten van de Vogelrichtlijn wordt gewerkt.

5.2. Gebiedsgericht natuurbeleid

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Ten behoeve van het aantonen van de uitvoerbaarheid in een bestemmingsplanprocedure is echter ook aandacht voor het gebiedsgericht natuurbeleid voor. Op het perceel zelf en de directe omgeving is geen gebiedsgericht natuurbeleid van toepassing. Het dichtstbijzijnde natuurgebied is de Voorste Stroom op meer dan 1 kilometer afstand. De uit te voeren werkzaamheden hebben geen effecten op dit natuurgebied.

6. Conclusies en aanbevelingen

Op grond van de toetsing aan de Flora- en faunawet en het gebiedsgericht natuurbeleid in hoofdstuk 5 kan op basis van de beschikbare gegevens worden geconcludeerd dat in het onderzochte gebied enkele beschermde soorten voorkomen. Enerzijds gaat het om grondgebonden zoogdiersoorten en mogelijk ook amfibieën van tabel 1 van het vrijstellingsbesluit en anderzijds om vleermuizen en vogels.

Door een afgestemde planning van de werkzaamheden (kap buiten de periode van 15 maart tot bij voorkeur 15 september) kunnen voldoende mitigerende maatregelen worden getroffen en wordt het overtreden van verboden uit de wet voorkomen.

Om ook op een adequate wijze invulling te geven aan de algemene zorgplicht op grond van artikel 2 van de wet wordt voorgesteld bij het inrichtingsplan voor de buitenruimte leefgebied te creëren voor kleine grondgebonden zoogdieren en ongewervelden.

De geplande werkzaamheden hebben geen effecten op het dichtstbij gelegen natuurgebied Voorste Stroom. Hiervoor hoeven dan ook geen specifieke maatregelen te worden getroffen.

Bijlagen

Bijlage 1	Algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet
Bijlage 2	Geraadpleegde bronnen

Flora- en faunawet

Hoofdstuk III. Algemene verbodsbepalingen

Paragraaf 1. Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Paragraaf 2. Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Geraadpleegde bronnen

- Besluit van de minister van LNV d.d. 5 november 2004 inhoudende vaststelling van rode lijsten flora en fauna
- Besluit van de minister van LNV d.d. 4 september 2009 inhoudende vaststelling van geactualiseerde rode lijsten flora en fauna
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren in Zeeland
S. Broekhuizen e.a.
KNNV uitgeverij 1992
- Waarnemingen van amfibieën en reptielen in Nederland
RAVON 1991 en later
- Heukels flora van Nederland
R. van der Meijden, Wolters Noordhoff 2005
- Atlas van de Nederlandse broedvogels
F. Husting en J.W. Vergeer
KNNV uitgeverij 2002
- De dagvlinders van Nederland
De vlinderstichting e.a.
KNNV uitgeverij 2006
- Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant
J van delft en W. Schuitema
RAVON 2005
- www.Natuurloket.nl
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.eis-nederland.nl